

BÁCSMEGYE

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPESTEN, Teréz-körut 2.

Fiókkiadóhivatalok: Zomborban: Gombos E. Bertá dohánytözséjében. Ujvidéken: Schaffer Péter könyvkereskedésében. Szabadkán: Braun Adolf nyomdájában. Bácsalmáson: Rosenberg A. cégnél.

Lapvezér:

LATINOVITS PÁL.

Felelős szerkesztő:

PETŐ LAJOS.

Előfizetési árak:

Egész évre 12 K. — Fél évre 6 K. — Negyed évre 3 K.

Tanítóknak, aljegyzőknek, írnokoknak, földmiveseknek és szerényebb javadalmazású hivatalnokoknak évi 8 kor., félévre 4 kor., negyedévre 2 kor.

Megjelenik minden pénteken.

A lépfene terjedése Bácsmegyében.

Bács-Bodrog vármegye törvényhatósági bizottságának figyelmébe.

Még sokunknak emlékezetében lehetnek a pozsonyi lépfene-esetek. A sajtó napokon keresztül izgalommal tárgyalta egy lelkiismeretlen kufár ama tettét, hogy az emberekre egyik legveszélyesebb betegségben — lépfenében — elhullott állat husát bocsájtotta közfogyasztásra.

Több mint tíz ember halálával fizette meg e lelkiismeretlen üzérkedést s néhány ember pedig csak a gyors orvosi segélynek köszönheti, hogy megmenekedett a sirtól.

Ez alkalomból a napi sajtó állandóan tárgyalta az esetet s egész szakszerű közleményeket hozott nap-nap után a lépfene betegségről. A laikus közönség nagyrésze is ennek az esetnek köszöni, hogy ez irányban a tudását kibővíthette.

Azóta persze száz és száz más szenzáció került napirendre s nem csekély fáradtságunkba kerülne emlékezőtehetségünket megerőltetni, ha a felvetett különböző eszméket újból felidézni akarnók.

Ezek között első helyen volt a husvizsgálat sürgős rendezése, mely rövid időre a pozsonyi eset után meg is történt, úgy hogy már több mint egy éve husvizsgálati rendszertünk első helyen áll az összes művelt nemzetek között; amit azok siettek is elismerni.

Sajnos azonban, ennél tovább nem is jutottunk. Bár azon céllal, hogy megakadályozzuk az emberi szervezetre kártékony

beteg hus közfogyasztásra ne kerülhessen hatalmas lépést tettünk, mégsem nyertünk teljes munkát. Ki kell egészítenünk ezt magával a betegség irtásával, oda kell törekednünk, hogy a lépfene husnak közfogyasztásra kerülése ne csak megakadályozása, hanem a betegség kiirtásával alkalom se lehessen, hogy ily hus közfogyasztásra egyáltalában juthasson.

Erre pedig sürgős szükségünk van s nem szabad nyugodnunk míg annak szükségességéről úgy hatóságainkat, mint a nagyközönséget meg nem győztük, mert meg kell jegyeznünk, hogy a legszigorubb ellenőrzés mellett is előfordulhat egy újabb pozsonyi eset, mikor aztán ismét egy pár ártatlan ember élete árán birunk e téren előre jutni.

Fontos ez anyavármegyénkre is, hol bizony a lépfene az utóbbi időben ijesztő módon terjed. Nézzük csak meg az alábbi táblát s rögtön tudatára ébredünk, hogy itt a 12. óra, ha megakarjuk előzni a nagyobb bajokat.

Év	Lépfenével fertőzött			Lépfenében megbetegedett illetve elhullott				Jegyzet
	közs.	udvarok	legelők	Ló	szarvasmarha	juh*	sertés	
	s	z	a					
1903	30	52	8	5	88	—	22	A juhok elhullása tekintetében több, de azok ellenőrzése majánem történt.
1904	37	69	6	14	120	26	1	
1905	35	82	—	14	122	8	—	
1906	40	80	16	15	127	11	—	
1907	52	121	7	25	139	3	—	
1908	58	125	16	27	181	3	—	

A zeniten tul.

A »Bácsmegeye« számára írta:

Honthy István.

I.

Mikor először beszélt veled, a fiatal asszony valami lányos pírrel az arcán, nagy, barna szemében eltitkolhatóan csodálattal szólt hozzá:

— Tudja-e, mikor kezdtem maga iránt érdeklődni?

Győr Jenő udvariasan hajolt meg, mert nem bírt mit felelni a kérdésre. Hiszen igazán fogalma sem volt róla, hogy egy fiatal özvegy-asszonynak mivel is kelthette ő fel az érdeklődését, akit soha nem ismert és aki őt sem ismerte.

— Ugyebár nem tudja? Pedig könnyen kitalálhatná. Olvastam a verseit naponkint a lapban.

Győr Jenő boldog meglepetéssel nézett fel e szavakra. De szinte hihetetlenül fogadta ezt a kijelentést, amit észre lehetett venni a tekintetén is.

— Igen, olvastam és ha hiszi, ha nem, úgy megfogták a szívemet, úgy elragadták a lelkemet, hogy elhatároztam, minden áron megismerkedem önnel és szóval is elmondom, hogy mennyire tetszenek nekem a maga versei.

És elébe nyújtotta a puha, meleg kis kezét. Győr Jenő szinte mohón fogta el ezt a kicsi kezét és mielőtt tiltakozni lehetett volna ellene, meg is csókolta azt. Megcsókolta forrón, erősen, azzal a jóleső hálával, amit érzett e percben az ő daloktól zsongó lelkében ez iránt a fiatal, szép asszony iránt.

Ime, hát van valaki, aki megérti. Van valaki, aki együtt érez veled, akit ez a megértés, ez az

együttérzés arra vezetett, hogy az ismeretséget keresse és szóval is elmondja neki, milyen hatása van reá a verseinek.

Pedig ezek a versek, Győr Jenő legjobban tudja, mind nagyon egyformák, nagyon sablonosak. Nem szólnak másról, csak elhagyatottságról, magányosságról és tele vannak pesszimistikus világnézettel.

Talán éppen azért voltak hatással az ifjú özvegyre, mert hiszen ő is érzi most az elhagyatottságot, a magányt, mióta az urát, Verebélyi Jánost eltemette.

Mert más okra hiába gondol. Hiszen sok versével ő maga sem volt megelégedve. Hogy mégis napvilágot láttak, az a helyi lap patriotizmusában találta okát, mert őt, a helyi szerzőt, csak ritka esetben szokták a redakcióban szigorú kritika alá venni.

Más lapoknak pedig nem dolgozott. Nem érzett magában erőt valami nagyobb, maradandóbb alkotásra és kedve sem volt, hogy kifáradtan a napi hivatalos munkától, otthon is íróasztalához üljön.

Mert Győr Jenő nappal a hivatalban robotolt. Veszekedő felek panaszaait intézte a rendőrkapitányságon; ezektől zugott a feje még este is és ritkán tudott a hétköznapiságon felülemelkedő hangulatra szert tenni.

Mint hajdan, jó pár évvel ezelőtt, mikor mindig ebben a hangulatban élt, mikor nem volt szürke beamter, hanem igazi bohém, újságot csinált a városában, hatalmas konkurrenciát okozva vele annak a lapnak, amelyik most — gyakran elnéző kritika után — közli a verseit. De az újságja megbukott és ő megrokkant testi-lelki erővel, lemondott a hírről, dicsőségről és beállt komoly, józan irodalomolynak. Valamivel közelebb is volt már a négy X-hez, mint a háromhoz s

Ezt tekintve, okvetlenül kell, hogy gondolkodóba essünk a felett, hogy dacára modern alapra fektetett állategészségügyi rendszertünknek, mi az oka a lépfene rohamos terjedésének.

A felelet azoknak kik a dolognak csak kissé a mélyére hatolnak nem nehéz.

Az egyik oka, hogy vajmi keveset tehetünk a ragályanyag teljes megsemmisítésére; a másik oka pedig, hogy nem akadályozzuk meg, hogy az állatok ezt a betegséget megkaphassák.

Az első okot tekintve, reá kell mutatnom vármegyénk alacsony talajfekvésére, az igen gyakori és elterjedt magastalajvízállásra; reá kell mutatnom, hogy a vármegyénk területén ennek dacára még jelenleg is divatban levő állati hullák elföldelése a legbiztosabb módszer, hogy a ragályanyagot elraktározzuk, honnét az legelső magas talajvízzel újból felszínre kerülve, vigan folytathassa romboló munkáját.

Ezen kell első sorban változtatnunk, ha azt akarjuk, hogy a lépfene-betegség terjedését ne csak megakadályozzuk, hanem annak előfordulását csökkentsük, sőt idővel teljesen kiirtsuk.

Meg kell szüntetnünk egy csapásra az állati hullák elásását és el kell rendelni azoknak tűz általi megsemmisítését.

Községeink egy része már fel is ismerte ennek szükségét és hasznosságát s nem földeltetik el az állati hullákat, hanem erre a célra alkalmas olcsó (250—300 kor.) hulla égető kemencében egyszerűen elégettetik. Ez a legradikálisabb mód a ragály-anyag elpusztítására. Ezekben a községekben szems beszökő a betegség ritkább előfordulása

ezért nem akart idegenbe menni, hanem otthon maradt s örült, hogy bedugták egy kis hivatalba, melyből gond nélkül megléphetett s ahol nem volt szükség a lélek frissességére, hangulatra, hogy elvégezze naponkint a dolgát.

Néha mégis nagyon elégedetlen volt magával. Ugy érezte, hogy önként temetkezett el a hír és dicsőség elől, hogy pályáját letörte, mielőtt a zenitre ért volna s úgy tett, mint aki túl van a zeniten és lassan-lassan lefelé halad.

Ilyenkor dalok zsongtak a lelkében, kerge-tőztek az agyában és dolgozni kezdett.

De a dalokkal, melyek ilyenkor születtek, ritkán volt megelégedve. A témákkal pedig megbirkózni sem volt ereje, nem hogy megírta volna őket.

Szinte hozzászólt már, hogy szürke beamternek nézi mindenki és hallgatón siklanak át az emberek a nevének az újságban, ha egy-egy dolga alatt olvassák is azt s maga is úgy érezte, hogy dilettáns íróember kezd lenni, aki a zeniten soha sem volt s nem is tart feléje, de tulnan róla néz vissza reá sóvárogva és — hiába.

S ime, most elébe áll valaki azzal, hogy a dalai mégis hatással voltak s meghódítottak valakit. Még pedig egy fiatal, karcsu természetű, könnyű járású, kerek, mosolygós arcú, csintalan, barna szemű özvegyet, aki nem restelte, hanem nyíltan kereste a vele való megismerkedést csak azért, hogy elmondhassa előtte, mennyire szereti a verseit.

Győr Jenőt ez a meglepetésszerű, váratlan siker annyira lefoglalta, hogy szinte egyetlen társalgónak bizonyul. Ugy hogy végre is a kis Verebélyiné megfenyegeli:

— Most is mire gondol? Bizonyára rimeket forgat a fejében.

idővel előreláthatólag ez az eredmény még kedvezőbb lesz ha — ha ez a »ha« nem lenne, — ha a talajvízzel nem lennének állandó összeköttetésben oly vidékekkel, hol ily hullákat nem égetik el hanem elássák.

Ezt kell megakadályoznunk s itt a törvényhatóság kötelessége a módot erre megadni.

A törvényhatóságnak kell kimondani az állati hullaégető kemencék szükségességét s azoknak minden vármegyei községben való felállítását elrendelni, annál is inkább, mert azok felállítása szót sem érdemlő összegbe kerül az egyes községeknek (250—300 k.) Az üzemköltség — tüzelőanyag — pedig 10—20-szorta kevesebbe kerül, mint az eddigi szabályszerű hulla gödrök ásása.

A másik okot megszüntetni sem valami boszorkányság, sőt nem is új.

A modern orvosi tudomány a lépfene ellen hatalmas fegyvert nyert a védőoltásokban. Ez a már évek óta kipróbált védőszer 999 percentben biztosan hat, alkalmazása pedig alig számba vehető költségekbe kerül, mert azt a 80—100 fillért, amibe az ojtás ojtóanyaggal együtt állatdarabonként kerül, nem lehet túlmagasnak mondani. Uradalmank már évtizedek óta tudatára ébredtek s a legjobb sikerrel alkalmazzák is. Sajnos azonban a kisczikkal ily modern dolgot megértetni nem csekély tudomány. Pedig nem ritka, hogy 10—20-szorta nagyobb érték pusztul el, mint a mibe az oltás került volna, holott gyakran egy állat értékével az egész község állatállományát meg lehetett volna menteni s a betegség föllépését egyáltalában megakadályozni.

Itt lép a törvényhatóság hatásköre előtérbe és határozatilag kellene kimondani, hogy oly községekben, hol a lépfene több esetben előfordult, az állat állomány beoltandó, mert e betegség terjedésének megakadályozására már nem magánérdek; — ez már közérdek.

Hazánk több törvényhatósága már be is látta ezt, sőt végre is hajtja.

Ezekre az óvintézkedésekre hívjuk fel a törvényhatóság figyelmét. Ezeknek teljesülését óhajtanánk a lépfene terjedésének megakadályozására nemcsak állati, hanem közegészségügyünk érdekében is.

W. R.

— Mire gondolok? Arra, ha maga lenne a muzsám, akkor tudnék csak igazi szép dalokat írni.

Ez egy kissé elhamarkodott vallomás volt ugyan, de alapját képezte az ismeretség további folytatásának, miközben Győr Jenő egyre jobban érezte, hogy a fiatal özeveg valóban a muzsája lesz már. Hol egy rejtett pillantás, hol egy mosoly, majd egy elejtett meleg, forró szó voltak azok az édes szálak, melyekkel a kis Verebélyiné észrevétlenül magához kötötte Győr Jenőt, aki énjéből szinte eltűnni érezte a szürke beamtert és poéta, forró szavú, szerelmes, dalos poéta lett újra.

Voltak napok, mikor úgy hitte, hogy még sincsen túl a zenitén. Innen van rajta és fiatal erővel, lángoló hévvel törtet feléje. Voltak sikerei is, amik már ott jártak a zenit körül s a Mariskadalok közül, amik mind a kis Verebélyinét énekeltek meg, néha egy-egy bekerült a fővárosi nagy lapokba is. Az ismerősei pedig kíváncsian találgatták, ki lehet az, aki a Mariskadalok muzsája s gratuláltak nemcsak a verseihez, de a köitendő házasságához is.

Győr Jenő maga is úgy érezte, hogy nemcsak muzsája, de a szívének, a lelkének szerelmes asszonya is a kis Verebélyiné. S ha arra gondolt, hogy muzsáját, vagy szerelmes asszonyát veszített-e el benne, ilyenkor nagyon gyöngének érezte magát, hogy sokáig megtarthassa muzsájának és csak arra gondolt, hogy mint szerelmes asszonyát el ne veszítse.

S itt a szürke beamter kerekedett benne felül, aki nyugalmas, csendes, meleg otthon után

A Bácsmegeből való kivándorlás oka.

A szegedi kereskedelmi és iparkamara vezetősége — mint minden esztendőben — ezidén is kérdést intézett Bács-Bodrog vármegye városainak polgármestereihez és községeinek jegyzőjéhez, mondjanak véleményt a Bácsmegeből való tömeges kivándorlás okairól. A helyzetet híven visszautkröztető, igen érdekes válaszok közül egyelőre ezeket közöljük:

Hiel József, Regőce jegyzőjének véleménye:

»Az Amerikába való kivándorlás az előbbi évekhez képest nagyon csökkent s a lakosság hangulatából ítélve egyelőre nem is szándékoznak kivándorolni. Ahányan kivándoroltak, annyian vissza is tértek.

Ami a Németországba való kiutazást illeti, az kivándorlásnak nem tekinthető, mert akik oda kimennek, azok vissza is térnek, míg ellenben az Amerikába távozottak nagy része többé vissza nem tér.

Németországba távozók azonnal munkát nyernek az évek bármely évszakán s 8—10 hónapi ott tartózkodás alatt megkeresnek tisztán 500—600 koronát. Az aratási munkára többnyire hazatérnek, de sajnos, akkor sem szülőfalujukba vagy annak közelébe, hanem messze Szlavóniában találnak csak munkát. Ezen kiutazásokat véleményem szerint kár volna meggátolni, mert a mi szorgalmas és munkát szerető népünk csak akkor távozik külföldre, mikor itthon semmiféle keresete nincsen. Már pedig manapság a mezőgazdasági munkás a mai gazdasági viszonyok mellett az évek csakis egy hónapja alatt nyerhet munkát, mivel a nagyobb gazdaságok már mind gépekkel vannak ellátva s így munkaerőre szüksége nincsen.

A községben határozottan észlelhető az idegenben keresett jövedelemnek beözönlése, mert alig található már munkás ember, kinek legalább is egy holdacska szántóföldje vagy szőlője ne volna, ami pedig a megélhetéshez nagyban hozzájárul.

Munkásainkat csakis a megélhetés biztosítása üzi ki az idegenbe s a kivándorlás csökkentése, esetleg meggátolása csak egy mód kínálkozik, ha a népnek állandóan munkát adhatunk s megélhetését biztosítjuk, míg ezt nem tehetjük, addig semmiféle biztosítással célt nem érünk.

Lichteneckert József bajmoki jegyző jelentése:

»A kivándorlók száma az 1908. évben az 1907. évihez képest községemben jelentékenyen szaporodott. Különösen az 1908. év utolsó hónapjaiban volt nagy kivándorlás. A kivándorlás oka leginkább az 1908. évi rossz termés. Bajmoki községben a munkások zöme mezőgazdaságban nyerhet alkalmazást. Az ipar, bár utóbbi időben örvendően lendült, még sem foglalkoztatja mindazokat a munkásokat, akik a mezőgazdaságnál a rossz termés következtében kenyerüket meg nem kereshetik. Ilyen munkás, sajnos, az elmúlt évben volt elég. A mezőgazdaságnál a munkabérek is nagyon leszállították. Egyes helyeken tavasszal és ősszel 1 kor. 20 fillér, a nyári hónapokban 1 kor. 60 fillérben van a napszám megállapítva, ami tekintettel a most uralkodó drágaságra, igen alacsony napszám.

áhihozik és ez otthonba egy szerető, gondos, kedves asszonykát kíván. Aki üres óráiban lehet ugyan muzsája is, de valójában szerető, gondos ápolója legyen, aki ha kell, tud herbatheát főzni, meleg harisnyát stoppolni, hálósapkát és papucsot himezni is.

Ilyen gondolatok közben mindig nagy féltést érzett a szívében. Es gyáva erőtlenséget a lelkében, hogy ő akárha valamikor is fel tudna jutni még a zenitre. Elkerülte, tul van rajta és onnan letről néz fel reá vissza sóvárogva, de hiába.

Egy-egy feljajdulás, egy-egy féltett boldogságban vergődő kétség volt mindegyik dala, ami ilyenkor született. Kinzó szerelmi vágy, tehetetlenül csengő könyörgés csapott ki belőlük. Az a nagy bizonytalanság, ami annyira urrá lett a lelkén, hogy néha már meglátszott a hatása a dalain is. Kevés változattal egyformák voltak azok, néha unottak, néha sablonosak és már egyszer elhangzott ismerős akkordok hangzotak ki belőlük.

De még a muzsa hü volt. A szerelmes asszony azonban mindinkább előtérbe lépett. A kis Verebélyiné egy szép tavaszi napon letette a gyászt és szinte lányos ifjúságban, fehérscipkés pepita-ruhában, keblén illatozó gyöngyvirágcsokkal fogadta Győr Jenőt. A gyöngyvirágcsokor a látogatás közben Győr Jenő kabátja gomblyukába helyeztetett át és három hét múlva a kis özeveg Győr Jenőné lett.

(Folytatása a jövő számban.)

Véleményem szerint csak az szüntethetné meg a kivándorlást, ha az ipar nagyobb lendületet venne és a munkások itt nyernének alkalmazást.

Szilvásy György csátaljai jegyző fölfogása:

»A kivándorlásra vonatkozólag annyit jelezhetünk, hogy az 3—4 hét múlva már nagyobb arányban fog nyilvánulni, mint 2 év előtt. Az Amerikában künn maradtak óriási keresletről irnak; nagy munkás keresletet jeleznek és hívják hozzátartozóikat s ezek természetesen már most is ellepik a hivatalokat utlevél iránti kérelmükkel; a hivatalos korlátozás itt keveset használhat. A kivándorlásnak egyedüli okát a munka elégtelenségében kell keresnünk; amint a nép itthon elég munkát talál, többé nem fog gondolni a kivándorlásra. Sürgősen meg kellene tehát kezdeni az iparfejlesztésnek nagy alapokra való fektetését, mert addig, míg hazánkban a gyáripar megteremtése nem vesz nagyobb lendületet, a kivándorlás megszüntethetőségéről és népünk anyagi boldogulásáról még csak álmodnunk sem szabad.

Wagner György ujverbázi jegyző jelentése:

»Községünkben a kivándorlás nemhogy csökkent, sőt ellenkezőleg szaporodott. A kivándorlás meggátolására vagy apasztására eddig nem sikerült ellenszert találni. Oka ennek az itteni keresethiány s a kivándorlók, akik itt munkakeresetet nem találnak, csak azon reményben mennek el, hogy a maguk s családjaik fentartására Németországban vagy Amerikában keresetet találnak.

Városi Mihály a következő választ küldte:

»A helyes szociális politikának meg van már is nálunk a gyümölcse, t. i. a kivándorlás csökkenésében van. A népségítés és a népjólét emelése által a nép itthon is feltalálja a megélhetéséhez szükséges munkát és eszközt. Tehát a kivándorlás megakadályozásának legjobb gyógszere a népségítés és nép jólétének emelése s a céltudatos szociálpolitika.

Benyács Simon szépligeteli jegyző jelenti:

»A kivándorlás a múlt évben megcsappant úgy, hogy sokkal többen vándoroltak vissza, mint ahány újabb kivándorlás történt. A kivándorlás okai tisztán gazdasági okokban keresendők. A tagosítás, a belterjesebb gazdálkodás, a vető-, cséplő-, arató- stb. gazdasági gépek tömeges használata folytán a mezőgazdasági munkás elvesztette keresetét s így kénytelen a messze idegenben munkát keresni, mihelyt azonban az oceánon tul is kedvezőtlenek a munkásviszonyok, népünk tömegesen is tódul haza.

Kivándorlási kedvről csak itt-ott egyesekről lehet szó, népünk munkát és kenyeret akar. Az elveszett mezőgazdasági munkát az ipari, háziipari, de főleg a gyáripari munkával kellene pótolni. Ha nálunk kifejtett gyáripar a munkásokat kellően foglalkoztatni tudná, vidékünkön a kivándorlásnak hire sem volna.

Király Lajos adai jegyzőnek ez a véleménye:

»A kivándorlásra leginkább a kenyérkereset és az egyes családok létfentartása kényszeríti a lakosságot, továbbá a már kint lévők abbeli levelek, miszerint ők ott télen-nyáron át állandó és jólfizetett munkában vannak úgy, hogy kisebb-nagyobb összegű pénzt is bírnak haza küldeni.

A kivándorlási kedv csökkentése érdekében azt tartanám szükségesnek, miszerint módot és keresetet kellene nyújtani a munkás családoknak nagyobb gyárak és ipartelepek létesítésével, hogy télen át is lehetne őket foglalkoztatni, esetleg kósárfonással, továbbá az állam ingyen bocsájta fűzvesző anyagot a munkások részére, mert így a kevés nyári kereset bizony nem elég családjuk egész éven át leendő fentartására. Télen nem dolgozhat, tehát nem is kereshet, így már a tél közepén felemészttette mindenét, azután éheznek.

A visszavándorlás ügyében pedig csak azt tartanám célravezetőnek, hogy a munkásokat egész éven át foglalkoztatni kellene, hogy a családjuk fentartására szükséges kenyeret megkereshetnék.

Érdekes jelentéseket küldtek még: *Tománovits György, Kozma Dezső, Arnold Károly, Vukov Jakab, Kiss Gyula, Nezsziák Mátyás, Mosovits Liviusz stb. jegyzők.*

Vármegyei közigazgatási bizottsági ülés.

— Saját tudósítónktól. —

Zombor, 1909. szept. 6.

Bács-Bodrogvármegye közigazgatási bizottsága ma tartotta *Vojnits István* alispán elnöklésével rendes havi ülését, melyen jelen voltak: *Latinovits Géza, Piukovich József, Scultéty Ferenc* ár. elnök, *Popp György* kir. pénzügyigazgató, *Pávlovits Simon* főorvos, dr. *Mikosevics Kanut* főügyész, *Popovits Aurél* főügyész helyettes,

Stankovits György műszaki tanácsos, államépítészeti hivatali főnök, **Faragó János** kir. tanfelügyelő és **Valient Nándor** jegyzőkönyvvezető.

Popp György min. tanácsos, pénzügyigazgató jelenti:

Egyenesadón 1909. augusztus hóban befizetett 1899073'60 K. 1908. augusztus hóban befizetett 1976581.94 K. Az elmúlt hóban kevesebb 77508'34 K. 1909. januártól augusztus végéig befizetett 6024754'30 K. Mult év hason időszakában befizetett 6306634'60 K. Ez évben kevesebb 281880'30 K.

Hadmentességi díjban 1909. augusztus hóban befizetett 10740'07 K. 1908. augusztus hóban befizetett 14267'28 K. Az elmúlt hóban kevesebb 3527'21 K. 1909. januártól augusztus végéig befizetett 55116'65 K. Mult év hason időszakában befizetett 40752'51 K. Ez évben több 14364'14 K.

Bélyeg és jogilletékben 1909. augusztus hóban befizetett 323179'71 K. 1908. augusztus hóban befizetett 332649'30 K. Az elmúlt hóban kevesebb 9469'59 K. 1909. januártól augusztus végéig befizetett 2096458'18 K. Mult év hason időszakában befizetett 2134852'03 K. Ez évben kevesebb 38393'85 K.

Fogyasztási és italadón 1909. augusztus hóban befizetett 107431'65 K. 1908. augusztus hóban befizetett 110602'62 K. Az elmúlt hóban kevesebb 3171'17 K. 1909. évi januártól augusztus végéig befizetett 854528'82 K. Mult év hason időszakában befizetett 857974'54 K. Ez évben kevesebb 3445'72 K.

Dr. Pavlovits Simon kir. tanácsos, főorvos jelenti: A közegészségügy állapota a mult hó folyamán kedvező volt. Az ezen gyümölcs-évszakban rendszerint előfordulni szokott kórállapotok: az emésztő szervek heveny megbetegülései és a váltóláz a nem éppen kedvező időjárás mellett is a normális számarányon alul észleltetett. A hevenyfertőző kórok is csekély számban léptek fel. U. m.:

A roncsoló toroklob 15 községben 131 esettel, amelyből gyógyult 104, meghalt 9, ápolás alatt maradt 18.

A vörheny 7 községben 42 esetben, meggyógyult 27, meghalt 7 és ápolás alatt maradt 8.

A kanyaró 8 községben 38 esetben, meggyógyult 33, meghalt 1, ápolás alatt maradt 4.

Előfordult még a hagymáz Moholon és Magyarkanizsán 5, hökhurut Szilbereken és Magyarkanizsán összesen 19 és a gyermekágyi láz Zentán egy esettel.

Faragó János kir. tanfelügyelő jelenti:

A közoktatásügyi miniszter **Szenkovits Kálmán** cserlenői áll. óvónőt a **bezdáni** áll. óvodához, **Finta Viktória** **sajkásgyörgyei** és **Szilágyi Aranka** berecki áll. tanítóneket, továbbá **Lázár Károly** bács-bodrogvármegyei és **Pethő Károly** trencsénvármegyei kir. s. tanfelügyelőket kölcsönösen áthelyezte, **Kotai Sándor** **sajkásgyörgyei** áll. igazgató-tanítót a bács-bodrovmegyei kir. tanfelügyelői hivatalhoz szolgálatára berendelte, **Csajka Ferenc**, **Zimmermann Mihály** és **Jeney Matild** okl. tanerőket a **szondi**, **Langhoffer Gyulát** és **Werner Annát** a **pincedi** és **Trischler Hermin** okl. tanítókat a **sajkászentiváni** új áll. népiskolához kinevezte. Jelentette továbbá, hogy a közoktatásügyi miniszter a **titeli D. M. K. E. óvoda** részére a folyó évre 1000 korona államsegélyt engedélyezett és hogy a folyó évi július havában **Palánkán** a vármegye és **Palánka** község közönségének áldozatkészsége folytán **slójdánfolyam** tartott, mely tanfolyamon 16 népiskolai tanító nyert szakszerű kiképzést és hogy az óbecsei községi jellegű óvodánál **Rácz Irén** okl. óvónő lett megválasztva. Az elmúlt hónapban a nem áll. tanítók fizetésének az 1907. évi XXVII. t. c. értelmében való rendezése céljából 100 kor. eddigéig 158879 kor. évi államsegély folyósított.

Szeptember 1-én a **zentai**, **apatini**, **szondi**, **pincedi**, **sajkászentiváni** és **dunagárdonyi** állami népiskolák, a **topolyai** áll. polg. fiúiskola és a **bezdáni** állami óvodák megnyitók összesen 82 tanerővel.

Sztankovits György műszaki tanácsos, az államépítészeti hivatal főnöke jelenti:

Az 1909. évi fentartási kavics szállítása folyamatban van és több utszakason már befejeztetett s bizottságilag felülvizsgáltván, átvétetett, valamint, hogy az általánterítéssel kapcsolatos hengerelési munka a **zombor-óbecsei** törvényhatósági közut 44'0—49'8 km. szakaszán, **Ujverbász** község határában befejeztetett. Az állami beruházási hitel terhére engedélyezett utépítések közül az **apatin-gombosi** törvényhatósági közut 4'45—14'2 km. szakaszán az összes utépítési munkák befejeztettek s a közforgalomnak át is adatott; a **kerény-topolya-zentai** törvényhatósági közut 18'58—28'01 km. szakaszán, **Kossuthfalva** és **Topolya** között az utépítési munkák és az utkaparóház építése 600 folyóméter hengerelés kivételével teljesen befejeztetett;

a **bács-zsablya-titeli** törvényhatósági közut 76—89 km. szakaszán, **Zsablya**, **Sajkásgyörgye**

és **Sajkászentiván** között, valamint a **sajkászentiváni** vasúti állomáshoz vezető törvényhatósági közuton az utépítési munkák folyamatban vannak és a befejezéshez közelednek;

ugyanezen törvényhatósági közut 89'00—94'84 és 96'54—106. km. szakaszán, **Sajkászentiván** és **Titel** között a földmunka és a műtárgyak építése befejeztetett, a kő és a kavics szállítása folyamatban van;

az **ujvidék-szegedi** törvényhatósági közut 73'06—89'505 km. szakaszán, **Ada** és **Zenta** között az alapkö kiszállított, a kő és a kavics szállítása folyamatban van;

ugyanezen közut 94'65—104'932 km. szakaszán, **Zenta** és **Magyarkanizsa** között a földmunka kevés kivétellel befejeztetett, a kő és a kavics szállítása folyamatban van;

ugyanezen közut 113'71—121'751 km. szakaszán **Zenta** és **Magyarkanizsa** között a földmunka és a műtárgyak építése befejeztetett, a kő és a kavics szállítása folyamatban van;

ugyanezen közut 53 km.-nél a kettős utkaparóház építése megkezdődött s folyamatban van; a vármegye törvényhatóságának az 1909—1910. évi közuti költségeloirányzata terhére végrehajtott utépítkezések közül: a **sajkáslakai vasúti állomáshoz** vezető törvényhatósági közuton a földmunka befejeztetett, a kőanyag szállítása pedig folyamatban van; a szenttamási, cservenkai és kerényi vasúti állomáshoz vezető törvényhatósági közutakon az építési munkáknak vállalati uton való végrehajtása biztosítottak.

Állatkiállítás Cservenkán.

— Saját tudósítónktól. —

Cservenka, 1909. szept. 6.

Bács-Bodrog vm. gazdasági egyesület f. év szeptember hó 5-én Cservenkán egy a községi előjáróság, mint a gazdakör közreműködésével fényesen sikerült lódíjazást rendezett. A gazda közönség — tekintve az akkori esős, hideg időjárást, — szép számmal hajtott fel szebbnél szebb tenyészananyagát. Cservenkán kívül Kula, Verbász, Szivác, Kossuthfalva, Pacsér, Szentfűlöp, Veprőd, Szenttamás stb. községek gazdái vezették fel állataikat, hogy ezáltal mintegy tanúságot tegyenek, miszerint megértve az intenzív mezőgazdálkodás fontosságát, a jövedelmező állattenyésztést nagy gonddal és szakértelemmel kezdik felkarolni.

Cservenka község ezen első állatkiállítás és díjazása minden tekintetben s várakozáson felül sikerült, mely siker egyrészt a Bács-Bodrog vm. gazd. egyesület vezetősége nagy körültekintéssel és széles körben meghirdetett kiállítási programjának, másrészt pedig a helyi rendezőség fáradtságot nem ismerő, költséget nem kimélő előkészületeinek köszönhető. A díjazás egyuttal a gazdaközönség diadalnapja is volt, amennyiben szorgalma, szakértelme, kitarása ekkor nyert elismerést, jutalmat s a bíráló bizottság szakfőriaiknak buzditása, serkentése növelte bennök az ambíciót, a munkakedvet, mely a jövőben a legzebb eredményeket igéri.

A díjazáson megjelentek **Törley Gyula** gazd. egyll. társelnök vezetése alatt: **Günther** Ferenc ügyv. igazgató, **Bohus**, **Anasits** egyll. tisztviselő, **Hesz Márton** egyll. megb., **Halácsy** főhadnagy, **Kiss Károly**, **Trischler** Gyula, dr. **Lebach** László, **Geyer** Péter, dr. **Falcione** Árpád stb. igazgatósági tagok, valamint a környék intelligens gazdái és gazdabarátai. A vendégek a vasúti állomáson fogadtatva, a gazdakör helyiségébe kísértettek, hol **Rauch** György elnök rövid, de szíves üdvözlő beszédet mondott, majd a vásártérre, mint a díjazás területére hajtottak s itt **Borovszky** Ferenc jegyző üdvözölte az idegeneket, mint Cservenka község kedves vendégeit. Mindkét üdvözlő beszédre **Törley** elnök válaszolt, ki miután az állatdíjazások fontosságáról szólott, azt megnyitottnak jelentette ki s egyben felkérte a gazdakörben megalakult bíráló bizottságot, hogy ugy az ő, mint pedig **Halácsy** főhadnagy elnökle alatt, működését kezdje meg.

A díjazásra felhajtott 120—150 drb ló; melyek elővezetése és tüzetes megbirálása után a következő lótulajdonosok nyertek kitüntetést, illetve jutalmat:

Anyakancák után:

- I. díj 80 kor.: **Fritz János**, Cservenka.
- II. > 60 > **Szigethy József**, Kossuthfalva.
- III. > 40 > **Daka István**, Pacsér.
- IV. > 20 > **Pein Radován**, Ószivác.

3 éves anyacsikók után:

- I. díj 50 kor.: **Nem lett** kiosztva.
- II. > 30 > **Erdei János**, Kossuthfalva.
- III. > 20 > **Tatity László**, Pacsér.

2 éves anyacsikók után:

- I. díj 50 kor.: **Schmidt Ádám**, Cservenka.

- II. > 30 > **Heiser János**, Cservenka.
- III. > 20 > **Urich Máttyás**, Szentfűlöp.

1 éves anyacsikók után:

- I. díj 50 kor.: **Szigethy József**, Kossuthfalva.
- II. > 30 > **Albrecht Frigyes**, Cservenka.
- III. > 20 > **Mayláth András**, Kossuthfalva.
- IV. > 20 > **Hoffmann Miklós**, Cservenka.
- V. > 10 > **Raits Sándor**, Zombor.

Ezüst oklevelet nyertek: **Kanyó József** Kula és **Kirszt Fűlöp** Verbász. — Bronz oklevelet pedig **Oszvald Keresztély**, Cservenka.

Törley elnök a bíráló bizottság működésének eredményét kihirdetve, kiosztja a jutalmakat, majd **Hesz Márton** egyll. megbízott német nyelven fejtegeti az állatkiállítások jelentőségét és a gazdaközönséget tömörülésre serkenti.

Délben a kaszinó termében 100 teritékű bankett volt. Az itt uralkodó vig hangulat alatt számos toaszt hangzott el, melyek közül felemlítendő: **Törley** elnöknek **Daranyi Ignácra** mondott lelkes beszéde, **Bóder** tanító az egyesület vezetőségét köszönti fel; **Günther** igazgató Cservenka gazdaközönségét élíti; **Hesz Márton** a külföldi egyesületekről szólva, Cservenka község felvirágztatását óhajtja; **Steinhardt József**, a veprői gazdakör elnöke az egyszerű, de szakmájában képzett, ismeretes népszónok általános figyelem között a hazafias érzelmű német gazdakról emlékezik meg. Dr. **Lebach** László, az igaz gazdabaráta, a szíves házigazda, a vendégek egészségére üríti poharát.

Asztalbontás után a vonatok indulásáig a vendégek látogatásokat tettek a helyi intelligencia tagjainál, míg este ki-ki egy sikerült gazdaünnepély kellemes emlékeivel, a cservenkaiak marasztaló vendégszeretettel kísérve, visszatért mindennapi, csendes otthonába.

Hetényi.

A bácsmezei vizitársulatok.

A bácsmezei ármentesítő és belvizszabályozó társulatok a következő adatokat szolgáltatnak azokról a munkálatokról, miket a lefolyt évben a vízművek erősítése és a belvizek minél tökéletesebb levezetése érdekében teljesítettek:

A **szeged-martonosi** ármentesítő és belvizszabályozó társulat 1908 évi bevételei 68,843 kor. 16 fillért, kiadásai 19,739 kor. 59 fillért tettek. Védművei nem változtak.

A **horgos-martonosi** ármentesítő és belvizszabályozó-társulat rendes védművei nem változtak. A társulat bevételei 37,343 kor. 72 fillért, kiadásai 26,445 kor. 50 fillért tettek. A Magyar Földhitelintézetől 450,000 korona névértékű törlesztéses kölcsönt vett fel a társulat s abból a Pesti Magyar kereskedelmi Bank 200,000 kor. függő kölcsönét és 122,006 korona állami előleget fizetett ki.

A **titeli Duna-Tisza** töltés fenntartási és belvizszabályozó társulat rendes művei azonban annyiban változtak, hogy 80 km. folyómenti véd-töltéseiből most már 37 km. vízoldali lejtője téglával van burkolva, ami az árvíz elleni megvédést sokkal olcsóbbá teszi, mint a burkolatlan lejtők s töltések megvédése. Bevétele volt 1.00,257 kor. 84 fillér, kiadás 979,608 kor. 83 fillér. A társulat függő adósságait összefoglalta és 20 évre elosztotta. Az év folyamán a belvizek 4 szivattyú segélyével lettek eltávolítva.

Az **apatin-szöntai** ármentesítő társulat védművei 1908. folyamán abban változtak, hogy a még hiányzó padka a védvonal egész hosszában ki lett építve, továbbá kiépültek a már több ízben sürgetett szorító gátak. A társulat bevételei 135,051 korona 61 fillért, kiadásai 125,152 korona 21 fillért tettek, mely összegből a töltés-éptésre 33,164 kor. 08 fillér lett fordítva.

A **szönta-apatini lecsapoló** társulat az év folyamán mintegy 3.8 klm. új csatornát építetett 19,166 m² földkiemeléssel, továbbá a társulati véd-töltés 11 kilométerénél egy új szivattyutelep épült 120,227 kor. 98 fillér költséggel. Az összes csatornák hossza jelenleg 158 km. A társulat bevétele 244,754 koronát, kiadása 238,115 kor. 94 fillért tett.

A **monostorszeg-apatini** ármentesítő és belvizszabályozó társulat védművei annyiban változtak az év folyamán, hogy a Kucska-Rákosszigeti töltés 80 cm.-rel magasított. Bevétele volt 207,01 kor. 63 fillér, kiadás 183,970 kor. 84 fillér. A belvizszabályozó csatornák folytatólagosan kiépültek.

A **gombos-vajszkai** ármentesítő és vizszabályozó-társulat védművei nem változtak. Évi bevétele 304,000 kor. 58 fillért, kiadása 302,024 kor. 04 fillért tett.

Az **óbecse-péterrévei** ármentesítő-társulat zárszámadásai 9,298 kor. 52 fillér bevétel mellett 9,638 kor. 16 fillér kiadást tüntetnek föl. Összes árvédelmi építkezései, ugyszintén a belvizcsatornák végleg elkészültek az év folyamán.

A *bács-torontáli* ármentesítő-társulat védműveiben változás nem történt. A bevételek 137,963 kor. 53 fillért, a kiadások 126,959 kor. 36 fillért tettek. A belvizeszabályozás terén elért eredmény gyanánt az óbecse-bácsföldvári öblözet végleges belvizeszabályozásának folytatásos kiépítése nevezhető meg.

A *bácsi-tiszai* ármentesítő társulat bevételei 185,686 kor. 41 fillér, kiadásai 174,560 kor. 43 fillért tettek. A védművei nem változtak az év folyamán, azonban a zentai rét belvizeszabályozási műveinek kiépítését teljesen befejezte.

A gépgyárak helyzete Bács-megyében.

Zickmund és társa ujvidéki cég jelentése.

Az év első hat hónapjában nagyon lanya volt az üzletmenet, úgy, hogy az előző évek forgalma messze felülhaladta, az év másik felében az üzletmenet megelégnél ugyan és habár ez némileg egyensúlyozta is az első hat hó lanya menetét, végeredményben mégis csak jóval kevesebb forgalmat tudtunk elérni, mint az előző években.

Az ok az 1907. évnél az 1908. év első felére is áthúzódó pénzkrisise volt, mely úgy a kereskedőket, mint a földbirtokos középosztályt érzékenyen sújtotta.

A vasuti szállítás a nyári hónapokban meglehetősen pontos, de az őszi, illetve téli hónapokban mindinkább érezhetővé válik a kocsihány, úgy, hogy a feladott, illetőleg ideérkező áruk *óriási késéssel jutnak rendeltetési helyükre, mivel 8-10 napig fekszenek a vasutállomásokon míg továbbbithatók lesznek.* A gyorsáru díjszámlása oly drága, hogy még a nagyon sürgős árut sem lehet ily módon szállítani.

Kivitelünk volt Bulgáriába és csekélyebb részben Romániába és Szerbiába. Amíg azonban Bulgáriába való kivitelünk kívánatos és jó, addig a Romániába és Szerbiába való kivitel veszteséggel jár az ottani kereskedők nem szolid eljárása és az ottani törvények sajátos alkalmazása folytán.

Mint szakmáinkra vonatkozó fontos körülményt említhetjük föl azt, hogy Magyarországon a hazai nyersvasat, — mely öntésre használják — az illetékes körök kereskedőknek adják el, akik azonban csak óriási áron hajlandók azt tovább adni és a vasat visszatartván, annak árát mesterségesen verik föl. Ily körülmények között kénytelenek vagyunk részben *német és amerikai nyers vasat importálni, mely vas még az óriási fuvar és vámköltségek mellett is sokkal olcsóbban szerezhető be, mint a hazai nyersvas.*

Nagy hibának tartjuk azt egy iparvállalat fejlődésére nézve, hogy a hitelviszonyok bizony nem a legjobbak.

Magyarországon általában be van vezetve a részletűzlet, hogy a gazda előnyös fizetési feltételek mellett jusson birtokában egy-egy gépnek. Már pedig ilyen viszonyok mellett a gyárosnak hitelre reá kell, hogy utalva legyen. Vidéki gyáros cég ha nem részvénytársaság, csak nagy ritkán részesül azon szerencsében, hogy egy fővárosi nagyobb intézet — habár a bemutatott anyag egyébként jó — papírjait leszámítja, miután a fővárosi nagyobb intézetek — csak kevés kivétellel — szívesebben a vidéki pénzintézetek papírjait számították le s habár ez egészséges viszony volna, ha a vidéki intézetek lelkiismeretesen járnának el, de így csak azt szüli, hogy a vidéki intézetek minden alkalommal ezen helyzetet kihasználják, mert hiszen a vidéki gyárosok rájuk vannak utalva. Éppen ezért a vidéki gyáros visszahúzódik és az iparvállalat nem fejlődik azon mértékben, mint fejlődhetett volna.

Nem kizárólag saját magunkról, hanem általánosságban beszélünk.

A törvény csak előírja a maximális kamatlábát, de betartva sehol sem lesz a vidéken, mert minden legcsekélyebb alkalommal olyan kamatláb mellett számít, amilyen éppen neki tetszik, a vidéki gyárosnak pedig még örülnie kell, ha ily módon jut pénzhez.

A nyugati művel államokba éppen a bankok azok, amelyek az ipart és kereskedelmet vállaltva pártolják, azt elősegítik, gyárakat építenek; kisebb

kamatlábbal dolgoznak, megelőgesznek kevesebb haszonnal, de később mégis sokkal több eredményt mutatnak fel. A szomszédos Ausztriában alig van nagyobb intézet, mely ne lenne iparvállalatoknál érdekelve, miért nincs az nálunk így? Ha van nálunk tőkepenzes is, úgy, mint a legjobb üzletet, illetőleg tőkebefektetést, szövetkezeteket, bankokat gründolnak, mert az hozza nekik a legtöbb hasznot, de ezen bank korántsem foglalkozik iparfejlesztéssel, vagy kereskedelemmel, az nem hozza meg a kívánt hasznot.

H I R E K.

A mi világunk.

Langyos tavaszi este. A megújuló természet illatos leheletével telt el a levegő. A gyenge szellő ringatja az ódon fák zöld lombjait.

Gyönyörű ápolt fásor húzódik végig a kertünkön. A fák koronái boltozatot képeznek az ut felett, melyen a hold ezüstös, tompa fénye csak helyenkint hatolhat át. A fákon ezernyi madár csicsereg. A madárkák esti énekébe vegyül a trücskök danolása . . .

Ilyen környezetben sétálunk mi. Kettecskén. Ez a kert, a mi világunk. Mint régen az első emberpárnak a paradicsom. Csak itt e magányban érezzük jól magunkat, ahol nem bánt az emberek üres, unalmas beszéde. ahol a társadalmi félszegség korlátokat nem von, ahol csak egymásnak élünk, boldogan, megelégedetten . . .

Egymáshoz simulva ballagunk a zöld pázsiton. Álmodozunk. Átéljük ismét tavaszunkat. Lelkünkét röptében nem gátolja semmi, semmi . . . Szabadság van a mi világunkban és a szerelem.

És ha megölelek, forró édes csókot nyomok picit piros ajkadra, látom, hogy a tavaszi légvárak megvalósultak: Te az enyém vagy örökre . . .

Groll József.

A titeli jegyzői állás Vracarics Gerő lemondásával tudvalevőleg megüresedett. *Szemző* János főszolgabíró ennek ideiglenes vezetésével *Ivánits* István titeli aljegyzőt bizta meg, aki — mint levelezőnk írja — Vacsaricsnak utóda is lesz, mert 17 esztendőn át kifejtett buzgó és eredményes munkásságával a lakosság bizalmát teljes mértékben kivívta. A főszolgabíró, aki a községek jogosult kívánalmait mindenkor figyelembe vette, ezzel a körülménnyel számolni is fog s Ivánitsot kétségtelenül első helyen fogja jelölni. Ivánits megválasztásával, a fokozatos előléptetéssel más igazságos igények is ki fognak elégíthetni.

Bácsmezei orvosok a nemzetközi kongresszuson. Az orvosok nemzetközi kongresszusán, melyre Párisból dr. *Holländer* Jenő földink is lejtött, a következő bácsmezei orvosok voltak jelen, dr. *Pávlovits* Simon kir. tanácsos vm. főorvos vezetésével: Dr. *Thim* József apatini, dr. *Sági* Samu zombori, dr. *Földes* Simon szabalyi járásorvosok, dr. *Spitzer* István kerényi, dr. *Nikolits* Tódor bácsszenttamási, dr. *Burtik* Győző adai, dr. *Popovits* Milán óbecsei, dr. *Heller* Ármín órszállási, dr. *Wagner* Frigyes ujbérszói községi orvosok, dr. *Roxer* Gyula magyarkanizsai, dr. *Glückthal* Adolf zentai városi tisztí orvosok, Szabadka városa dr. *Sántha* György kórházi főorvost és dr. *Barta* Antal tb. tisztí főorvost, Ujvidék dr. *Koda* Sándor tisztí főorvost küldték ki. Kivülök: Résztvettek még a kongresszuson: dr. *Czibur* Károly bulkeszi közs. orvos, dr. *Danninger* Ádám, dr. *Feles* Adolf és dr. *Kabos* Márton zombori orvosok, dr. *Dembitz* Sándor szilbácsi körorvos, dr. *Déri* Henrik kossuthfalvai községi orvos, dr. *Dömötör* Miksa, dr. *Faragó* Géza, dr. *Lévai* Ödön áll. gyermekmenhelyi igazgató és dr. *Török* Béla szabadkai orvosok, dr. *Pertschy* Ferenc szentfűlöpi ny. fő-törzsorvos, dr. *Róna* Dezső bajai kórházigazgató-főorvos, dr. *Saly* Mátyás, dr. *Sztojakovits* Jęfta, dr. *Sztróné* Ferenc és *Wagner* Károly ujvidéki orvosok, dr. *Szássy* István óbecsei községi orvos,

dr. *Wachsler* Ede pacséri közs. orvos és dr. *Rényi* József topolyai orvos.

A szabadkai főispán kinevezései. Bezerey István szabadkai főispán kinevezte: Kubasovics Jakabot adótisztté, Piukovics Antalt segédadótisztté, Páncsics Fülöpöt rendőrkapitánysági kiadóvá, Tikvicki Istvánt, Schön Manót I. osztályu ırnokká, Vukmanov Jánost és Horvácki Lukácsot II. osztályu ırnokká.

A Dmke titeli ovodája részére a közoktatási miniszter 1000 kor. államsegélyt utalványozott.

Uj bírósági jegyzők. Az igazságügyi miniszter dr. *Vén* Andor szegedi törv. joggyakornokot a szabadkai törvényszékhez, — dr. *Boér* Jenő nyiregyházi törv. joggyakornokot pedig a zentai járásbíróshoz jegyzökké nevezte ki.

A titeli járásbíróshoz köréből. *Stokin* Lyubomir titeli járásbíróshoz helyezték át.

A pacséri orvos névváltoztatása. Dr. *Wachsler* Ede a saját és Pál nevű fiának nevét *Varjas*-ra változtatta.

Az állami tanítók eskütétele. A legutóbb államiakká kinevezett megyebeli tanítók e hó 1-én tették le a törvény által előírt esküt Zomborban, *Faragó* János kir. tanfelügyelő előtt, ünnepies aktus keretében.

Tanárválasztás Zentán. Csiszovszky Ferenc zentai óradíjas tanár választását a felsőbb hatóság megsemmisítette, mert a megválasztott nem felelt meg a törvényes kellékekkel. A pénteken megtartott új választáson *Szöke* Dezsőt választották meg.

Tanítók kinevezése. *Balog* Ferenc és *Szilágyi* János *madarasi*, *Horváczky* Péter *bajmoki* tanítókká kinevezettek.

Az óbecsei polgári iskola iskolaszéke a vidéki gyermekek tandíját évi 60 koronában állapította meg.

Lemondott végrehajtó. *Kanyó* József kulai végrehajtó, az ottani társadalomnak egyik igen hasznos, buzgó tagja erről az állásáról lemondott.

A szabadkai ügyvédi kamara *Holló* Dénes dr. ügyvédet Zenta, *Mannheim* Emanuel dr. ügyvédet Bácsstopolya, *Aldor* Gyula dr. ügyvédet Szabadka, *Ozsvár* Vilmos dr. ügyvédet Csantavér székhelylyel, az ügyvédek lajstromába iktatta, továbbá *Kniessel* Frigyes dr. kulai ügyvédet a kamara területéről történt távozása folytán az ügyvédek lajstromából törölte; *Kniessel* Frigyes dr. Kulai ügyvéd irodája részére gondnokká *Deák* Béla dr. Kulai ügyvédet rendelte ki, *Gruber* Károly dr. szabadkai ügyvéd az irodájához tartozó iratokat *Vas* Antal dr. szabadkai ügyvédnek adta át.

Orvosválasztás Felsőkabolon. Alsó-és Felsőkabon községekben álló orvosi körbe — mint levelezőnk írja — közorvossá dr. *Atanáczkovics* Iván orvost egyhangulag megválasztották. Az ujonan megválasztott orvos a néhány hóval ezelőt elhunyt dr. *Atanáczkovits* Lázár orvos testvéröccse.

Az óbecsei h. jegyző ellen megindított fegyelmi nagy megütközést keltett Óbecse község képviselőtestületében. A legutóbbi ülésen az örökösön beszélő községyatya felszólalásainak hatása alatt elítelték a főszolgabírói hivatalt és a vármegyét, mert a Vörös ellen megindított fegyelmet előmozdították s ezután bizalmat szavaztak helyettes jegyzőjüknek, aki a költségvetést úgy állította össze, amint azt az ő érdekük kívánja.

— **A bajmoki izr. nőegylet** a rapokban jól sikerült kabaréelőadást rendezett. *Guttman* Boriska k. a. előszót szavalt. *Szabados* Maca k. a. nagy tetszés mellett zongorázott. *Berger* Anna k. a. monológot mondott el, szintén nagy tetszés közben. *Fleischer* Jolán k. a., *Berger* Ilona k. a. zongorakiséréte mellett szépen énekelt. Majd vigjátékot adtak elő, ügyes szereposztással. A conferencier szerepét *Balasa* Dezső töltötte be.

Az óbecsei. g. kel. szerb egyházi dalárda zászlószentelési ünnepélye alkalmából tartott mulatságon felülfizettek: *Dungyerszki* Bogdán, *Utornik* Stevan (Zombor) az óbecsei iparos dalárda 10-10 koronát. Dr. *Popovits* Milán 6 koronát, Dr. *Vlahovits* Iván, Dr. *Martinovits* Pál, *Nenádovits* Vladiszávla (Ujvidék) *Schwarzenbreg* Hermann 5-5 kor. *Gavanszki* Milos 4 kor. *Zsótér* Andorné, Dr. *Kirics* Milivoj, *Popovits* Vojnit 3-3 kor. *Oreskovity* Sztána, *Dungyerszky* Ka-

30.000, az 5500 kor. árnyalásból jó 3000 kor. Ezzel szemben az árutartozás 49.000, a pénztartozás 5500 korona.

Utépítések Bács megyében. A szabadkai, szabadka-csantavéri és szabadka-zentai th. közutak kiépítését a kereskedelmi miniszter Grünhut József és fia szolnoki cégnek ítélte oda 174,729 K vállalati árban.

A bajai állami iskolák gondnoksága ekként alakult meg: Elnök lett Hegedüs polgármester, alelnök Scherer Sándor igazgató. Tíz tagot a főispán nevezett ki és pedig dr. Werner Adolfot, Székely Károlyt, Drescher Gyulát, dr. Rajk Aladárt, Heller Richárdot, Mikolics Ignácot, Müller Józsefet, dr. Nyiraty Jánost. Választott tagjai lettek pedig a gondnokságnak: Major Károly, Meskó László, dr. Valentin Emil, Czérnay Imre, Bajai Péter, dr. Fehér Lőrinc, dr. Fehér János, Drescher Béla, Makray László és Erdélyi Gyula.

Leégett esztergalműhely. Cservenkán a napokban leégett Betsch János esztergályos nagyszabású műhelye. A kár meghaladja a 10,000 koronát.

Vonatrablás. A napokban veszedelmes tolvajbandát fogott el a kishegyes-feketehegyi állomás személyzete. Komlóssy pénztárnok éjjeli szolgálatát végezte, midőn észrevette, hogy egy gabonával megrakott kocsi indult meg a pályatest mellett uton. A váltó mellett őrházból a központra telefonált és felszólította Mészáros János málházót, hogy a kocsit feltartóztatva, vonja kérdőre gazdáját. Ez éjjel három óraker történt. Mészáros azonnal odament, a kocsi elé állott és »jó estét szomszéd, mit viszel« megszólítással megfogta egyik ló zablját. Válasz helyett »a szomszéd« alaposan végig vagdosott úgy a lovakon mint a kíváncsi, de vakmerő málházón. Az elszánt ember nem tárgyalt és nagynehezen sikerült a lovakat a szántásra terelnie, utközben a lovak egyike átlépett a kocsi rudon, ezzel fogva volt a kocsi. Eppen ekkor ért oda Komlóssy pénztárnok és Szilágyi Ferenc raktár-munkás, a menekülő tolvajt lefűllették, kocsira tették és behajtották az állomásra. Ezután felszedtek tőle mindent, mivel kárt tehetne magában és vagonba zárták. A kocsin levő 12 mmásza búzát az állomáson rakodás alatt álló vagonból rabolták, sőt mint a tolvaj a csendőrségnél bevallotta, már két kocsival elvitt azon vagonból, ez hiányzott is. A rendőrség megállapította, hogy az elfogott tettes Katyánszky Milos, társa pedig Topin Gálya, ki akkor ellant, de azóta már vagonnál is erősebb lakat alatt ül. A tolvajok jómódu kulai gazdák. Saját kocsijukon és lovukon vitték a rablott búzát.

Leányszöktetés Szenttamáson. Mikovics József szenttamási gazda panaszt tett a csendőrségen, hogy 18 éves leányát megszöktették. A szép szerb leány egyik barátjánál ment el hazulról azzal, hogy tánchelyre mennek. Ez azonban csak ürügy volt, mert az egyik utca sarkán a két szerelmes szívű legény kocsin várta az ugyancsak szerelemre vágyó leányokat s kocsira kapva Óbecsére hajtottak. A csendőrök jó nyomon haladva, hamarosan rátaláltak itt egyik házban a turbékoló párokra és kihallgatásra elővezették őket. A szépséges leányzók pirulva vonultak be a város házára, ahol azután elmondották, hogy ők szeretik legényeiket és minden erőszak nélkül követték őket, saját beleegyezésüket adva az uszkocsizáshoz.

IRODALOM.

»Katonai tanácsadó.« E címen nagyfontosságú, hézagpótló könyv jelent meg a napokban. Célja a község vezetőinek és a népnek utmutatást nyújtani a katonai szövevényes utján való eligazodásban, s így megakadályozni azokat a nagymérvű visszaéléseket, amiket egyes okmányszerző katonai irodák a nép rovására elkövetnek. A könyvet dr. Steuer György honvédelmi miniszteri s. titkár, lapunk jeles tollu munkatársa írta. A katonai részét, u. m. a véderő szervezetét, állítási kötelezettségeket, a sorshuzást, sorozási eljárást, a katonai szolgálatra való bevonulást, a tényleges katonai szolgálatot, az önkéntes belépést, az illetékes sorozójáráson kívül való állítást, a családfentartók kedvezményét, a szabadságolást, az öröklött mezei gazdaságok birtokosainak kedvezményét, a néptanítók kedvezményét, a papok és papnövendékek kedvezményét, az egyévi önkéntes kedvezményt, a fegyvergyakorlatokat, az ellenőrzési szemléket, a hadmentességi díjakat, katonarovási ösztöndíjakat, a hadköteles kor előtt való nősiülést, a ka-

tonok által okozott mezei károk megtérítését, a katonai szállításokat, a tisztképző iskolába való felvételt, a katonaságnak aratásra való szabadságolását, stb. Minden katonai és gazdasági dologra való kellő körültekintéssel és azzal az alapos szakavatottsággal írta meg, mely ennek a jeles képzettségű, fáradhatatlan tevékenységű gazdasági írónak minden ténykedését jellemzi. Mint a honvédelmi miniszterium tisztviselője, aki katonai ügyek terén 10 éven át hasznos munkásságot fejtett ki, teljesen hivatott arra, hogy ebben a fontos kérdésben fölvilágosítást, utmutatást nyújtson az érdekelteknek. A könyv különösen nekünk, bácskaiaknak fog nagy szolgálatot tenni, mert hiszen a mi népünk katonai ügyben nap-nap után keresi fel a hatóságokat.

A könyv 1 koronáért a Pátriánál vagy a »Bács megye« kiadóhivatalában (Budapest, Teréz-körút 2.) rendelhető meg.

A szegedi kereskedelmi és iparkamara évkönyve, mely ezidén két havi késéssel jelent meg, most hagyta el a sajtót. Perjessy László titkár és Szabó Gyula II. titkár ezuttal is mindent elkövettek, hogy az évkönyvet a kereskedelmi, ipari, mezőgazdasági és ennek mellékárait érintő érdekes, változatos, becses anyaggal töltsék meg. Az adatok rengeteg halmaza, föltétlenül hitelessége és azoknak nagy gonddal való feldolgozása nagy elismerést érdemel. A könyv méltán kelti a maga számára a szakkörök meleg érdeklődését. A megyénkre vonatkozó közleményeket esetről-esetre hozni fogjuk.

KÖZGAZDASÁG.

Marharakodó állomás Ujszivácson. A m. kir. államvasutak igazgatása alatt álló zombor óbecsei helyi érdekű vasút vonalán fekvő Ujszivác állomást, marharakodó állomásul engedélyezték.

A palánkai őszivásárt okt. 3-án és 4-én tartják meg. Állatok felhajtása vérszemes helyekről meg van engedve. *Iparosok és kereskedők kötelesek igazolványukat fölmutatni.*

A növények mésszel való trágyázása. Mely növényeket trágyázzunk mésszel? Első sorban a lóherféléket és a hüvelyes veteményeket, tehát azokat a növényeket, amelyek a gazdaság nitrogén-gazdagításához legtöbbet járulnak hozzá. Elengedhetetlen az erős méstrágyázás a borsónál, a babnál és a lóbarsónál. Hasonlóan mondhatunk a cukor- és takarmányrépára vonatkozólag is. Nagy eredményt érünk el a karó-, répánál és az őszi répánál. Ha valamely mezőn hosszabb időn át akarunk lucernát termeszteni akkor aránylag nagyobb mennyiségű meszet kell használnunk. Célszerűnek látszik a méz kiszórása lóherfüvezőkön is. Jó eredményt érünk el azzal, ha zöldtrágyanövényeket, mint borsó, lóbarsó, szerradella stb. beforgatása előtt finom szénasavas meszet szórunk ki, mert ezzel a szerves anyagok felbomlását és azoknak trágyázó hatását lényegesen meggyorsítjuk. Hasonlóan hat a méz oly burgonyánál, melyet, istállótrágyával trágyáztunk. A használt istállótrágya hatását lényegesen gyorsítja.

A verseci borászati kongresszuson eme szakelőadások tartanak: 1. Borkivitel és borértékesítés. Előadó dr. Drucker Jenő kir. tan., a MSzOE-nek igazgatója. 2. A peronospora, mint bogypusztító. Előadó dr. Istvánffy Gyula egyetemi tanár, az ampelológiai intézet igazgatója. 3. A szőlőmoly ellen való védekezés. Előadó Jablonovszky József kir. tan., a rovartani állomás igazgatója. 4. A természetes borok megítélése vegyi összetételük alapján. Előadó dr. Szilágyi Gyula műegyetemi m. tanár, hites vegyész. 5. A bornak vámkülföldön való értékesítése. Előadó dr. Schneider Sándor. 6. Borfogyasztási adó leszállítása, illetőleg törlése. Előadó dr. Seemayer Károly ügyvéd, szőlőbirtokos. 7. A bortörvény revíziójáról. Előadó dr. Szende Pál, az OMKE. főtitkára. 8. A szőlők rekonstrukciója a felvidéken. Előadó Waldherre József tanár.

Szerkesztői üzenetek.

Polg. Olvasókör, Jánoshalma. Eddig is pontosan ment.

G. J. Palánka. Nógrádmegyében, 1849-ben született. Többeknek. Lapunk legutóbbi számának kelet-jel-

zése sajtóhiba. Nem szept. 7, hanem szept. 3 a helyes.

M. A., Futtak. Átnézzük, s azután megüzenjük.

W. M., Ujvidék. Az illetékes hatósághoz tettük át.

Sz. B-t. Már megüzenjük, hogy megtörtént.

S. J., Baja. E hó 15-20 között.

»A haladás útján.« Nem használhatjuk.

G. T-r. Hacsak lehetséges, minden vonatkozásában intézzük el.

K. J., Dunagárdony. Szerkesztőnk kedden irt levelet s ahhoz mellékelte az illető min. segédhivatala igazgatójának értesítését.

O. Gy., Dunabölkény. P. még e hét folyamán el fog járni. Az eredményt nyomban közölni fogja önnel.

R. T., Baja. Joanovich György Baján volt postamaster. Onnan 1867-ben került Budapestre. Egyidőben egy postai szaklapot szerkesztett. Szerb-horvát ügyekről szokott írni egyes lapoknak.

Cs. B., Jánoshalma. Latinovits János elhunyt főrend örökösének uradalma a bácsborsódi, katymári és madarasi határban van; körülbelül 2500 kat. hold szántó-föld, 200 hold legelő, 250 hold nádas és 60 hold szőlő.

B. Gy., Tündéres. P. megsürgette az igazgatóságnál. Néhány nap mulva megkapja. A községi jegyző ily természetű kérvényeit egyébként is 2-3 héten belül elintézi.

K. t. r., Zombor. Az idei közép téli évadban is a széles és karimák dominálnak. Tollidisz, de leginkább a nagyobb madarak kettős szárnyai. -- A toletteknél szürke, drapp, barna, sötét és világos sárga. A kék, lila és fraise kissé háttérbe szorultak. -- »Les Modes«, »Journal de Nouvelles Modes«, »Chic Parisien«, »Wiener Chic«. A két utóbbi francia, illetve német szövegen kívül magyarul is magyarázza az egyes toletteket. -- Az Ön által leirt kosztüm legfeljebb 120 koronába kerülhetett. A számítási eszerű: 3/2 méter duplaszéles (140 cm.) szövet á 12 kor 42 kor., bélés és gombok 20 kor., a szabó díja 60 korona.

H. V., Kossuthfalva. Legközelebb kerül sorra.

K. J., Zenta. Az a hely ebben a számban már el volt foglalva. Az ilyen természetű közlemény később se veszít aktualitásából.

H. M., Szentfűlöp. Küldje be. Közölni fogjuk. A mostaniért köszönet.

Csemegeszőlőt,

Chasselas, Muskotály, Passatuti legnemesebb fajokban postán 5 kilót 3 koronáért.

Fajalmát és zamatos körtét

10 kilós kosaranként 6-2 :: 5 koronáért szállít ::

Rác-féle Jolánföldi szőlőtelep, Kula

(Bács megye).

3923 kig. 1909. sz.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogvármegye Titel községében nyugdíjazás folytán üresedésbe jött községi

jegyzői állásra,

ennek betöltésével netán üresedésbe jövő községi

aljegyzői állásra,

ennek betöltésével netán üresedésbe jövő községi

irnoki állásra

s végül ennek betöltésével netán üresedésbe jövő községi

kataszteszi nyilvántartói állásra

pályázatot hirdetek s felhivom mindazokat, akik ezen állás bármelyikét elnyerni óhajtják, hogy

szabályszerűen felszerelt kérvényeiket hozzám f. évi szeptember hó 21-én délelőtt 11 órájáig annál is inkább nyujtsák be, mert a később érkezők figyelembe vételét nem fogom.

A jegyzői állás javadalmazása évi 3000 korona készpénz és természetbeni szabad lakás, mely után az adót a község fizeti.

Az aljegyzői állás javadalmazása évi 2000 korona készpénz.

Az irnoki állás javadalmazása évi 1440 korona készpénz.

A kataszteri nyilvántartó javadalmazása évi 1080 korona készpénz.

Titel, 1909. évi augusztus 31-én.

Szemző János,
főszolgabíró.

2-1

Freystädler Flóra
emlékiratai!

Életem

Szerelmeim

Szenvedéseim

Írta: Bárá Splényiné Freystädler Flóra.

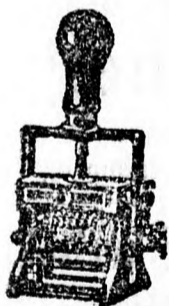
Az ismert budapesti milliomosleány megragadó közvetlenséggel írta meg élettörténetét. Ez a könyv megható vallomása egy lángoló szenvedélyű asszonynak, de kiáltó vád is társadalmunk legelőkelőbbjei ellen, kik e szenvedélyt kihasználva, a néhány év előtt milliókkal bíró nőt a züllés útjára kergették.

A szerző arcképével díszített kötetet 2 K-ért küldi a

Kereskedelmi Reklámvállalat,
Budapest, VII., Kertész-utca 27. sz.

Utánvétellel 2 korona 50 fillér

HIVATALOS

bélyegzőket, pecsétnyomókat, keletbelyegzőt, számzógépeket és minden e szakba vágó munkát a legjutányosabban készít az

Első magyar ruggyantabélyegzőgyár és intézet:

GEDULDIGER HUGÓ
vésnök

BUDAPEST,
VI. ker., Váci-körút 17. sz.

A Bács megyei Gazdaszövetség szállítója.
Árjegyzék kívánatra ingyen.

!! Hordók !!

Uj és használt, minden nagyságban és menyiségben olcsón kapható

Schmidt Jánosnál
Bácsfeketehegyen.

Ugyanott

két billiárdasztal

20-14

eladó.

Tizenegy illusztrált folyóirat

kölcsön előfizetésben **csak 30 fillér.**

Kölcsön könyvtár

havi előfizetésre.

A vidék részére külön kedvező feltételek. Felvilágosítást nyújt

Első

Budapesti Családi Olvasókör

Budapest, Eötvös-u. 37.

Bács megye földrajza

Az elemi iskolai tanhatóságok, tantestületek, a tanító és könyvkereskedő urak figyelmét különösen felhívjuk az alábbi hirdetésünkre.

Felhívom a t. tanhatóságok és kartársaim figyelmét a Bács Bodrog vármegyei elemi népiskolák III. osztálya számára, az új utasítás alapján írt

földrajzomra,

melyet a nagym. Miniszter ur f. évi 54794. szám alatt engedélyezett. Felhívásomat azzal teszem közzé, hogy ez az egyetlen engedélyezett földrajz, mit t. kartársaim segédkönyvül használhatnak. Szíves jóindulatukba ajánlom sok fáradsággal és költséggel kiállított tankönyvecském, melylyel legelső sorban is kartársaimon, illetve tanügyünkön kívántam segíteni.

Könyvem pazar kiállítású, 24 képpel van díszítve és nyomása tiszta. Egyszóval: külsőleg is a legjobb benyomást teszi a szemlélőre.

Ára a térképpel együtt 60 fillér. A megrendeléseket gyorsan és pontosan fogom eszközölni.

Mezei Mihály községi tanító **Zenta.**

Nagyságos Asszonyom és Uram!

Van szerencsénk becses tudomására hozni, hogy külföldi utunkról Bécs-Berlin-München-Dresdából bő tapasztalatokkal hazatérve, elhatároztuk, hogy Felső-Bácskában

épület és mű-butorasztalos üzletet nyitunk,

hol a butorasztalosság terén a közönséget művészi kivitelű butorremekünkkel elhalmozni óhajtuk. Készítünk minden e szakmába vágó egyszerű, finom és mű-butorokat, u. m.: ebédlő, háló, uri, iroda, könyvtár, előszoba, szálló, iskola, templom, fürdő, üzlet portal berendezéseket stb.

Megrendeléseket elvállalunk, modern lakásberendezéseket, minden a butor és épület iparban előforduló munkálatokra. Kívánatra költségvetéssel, rajzokkal, famintákkal úgy bel- mint külföldi anyagokból szolgálunk és a nálunk készített munkákért mindenkor szavatoltságot vállalunk.

Magunkat becses pártfogásukba ajánlván maradjunk kitűnő tisztelettel 31-17

Varga és Rasztik

épület és mű-butorasztalosok.

Fő-tér. BÁC S A L M Á S Fő-tér.

Aki sokáig és mindig jó egészségben akar !!! élni !!!

aki a doktor és patika igénybevételét kerülni kívánja, az igyék valódi 15%-os

trebinyei vörös bort.

Kapható

Stankovits Lázár
kereskedőnél **Sztapáron.**

2 pezsgős üveg 3 korona. Franco szállítva bárhová. 22-16

A magyar királyi államvasutak gépgyára vezérügynökségének képvisellete:

Guba és Fazekas, Szabadka.

Ajánlja Kühne-féle »Campbell« altalajtömörítőit, »Atom« porszívó gépeit, »Millenium« fűkaszáló és aratógépeit, »Massey Harris« legkitűnőbb szerkezetű amerikai kéveköto aratógépeit.

Szénagyűjtő gépeket egészen acélból, **amerikai tárcsás boronákat, benzínmotorokat** és Geyer-féle **nyersolaj-motorokat**, kedvező felételek mellett.

Allandó gépkiállítás!

Allandó gépkiállítás!

„BÁCSMEGYE“

Lapvezér:

Latinovits Pál,

Bács-Bodrogvármegye ny. főispánja.

Felelős szerkesztő:

Pető Lajos.

A. B Á C S M E G Y E

a 750.000 lelket számláló Bács-Bodrogmegyének legelterjedtebb lapja. Előfizetői a megyei előkelő társadalom vezető tagjainak sorai-
ból kerülnek ki s így

hirdetések közlésére a leg-
alkalmasabb sajtóorgánium.

A hirdetni kívánóknak kész-
séggel mutatjuk meg előfizetőink
hitelesített névjegyzékét.

Hirdetéseket csakis szolid,
megbízható cégektől fogadunk el.

A. B Á C S M E G Y E

pártoktól és egyénektől teljesen füg-
getlen ujság s így hatalmi irányi-
jástól, káros befolyástól menten,
bátran és elszántan küzd mindama
megyei közjavakért, melyek a nép
politikai, társadalmi és gazdasági
érdekeinek előmozdítását celozzák.

A. B Á C S M E G Y E

vezércikkeit, irodalmi és egyéb
közleményeit a lapvezéren és szer-
kesztőn kívül a megye legjobb tollu,
kipróbált írói szolgáltatják.

A B Á C S M E G Y E

nek, a megye minden községében
állandó, rendes tudósítója van s így
minden eseményről hű, megbiz-
ható és kimerítő tudósítást közöl.

Mutatványszámot mindenki-
nek 4 héttig ingyen küldünk.

A. B Á C S M E G Y E

szerkesztősége és kiadóhivatala
BUDAPEST, Teréz-körút 2. szám
alatt van.

Hoffman Mihály Özvegye

== Lakásberendezési vállalata ==
SZABADKÁN.

Olcsó áron készít egyszerű és gazdag, de min-
dig izléses és művészi kivitelű **butorokat.**

TELEFON 400.

ALAPITTATOTT 1876

MÁRTON ISTVÁN

első alföldi tekeasztal-gyártó
ipartelep

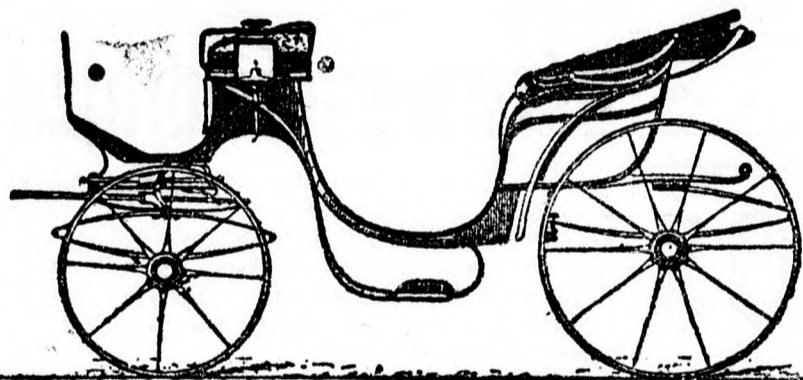
S Z E G E D,

Boldogasszony-sugárút 58. szám.

Legujabb szerkezetű fordítható **tekeasz-
talok** jótállás és kedvező fizetési feltételek
mellett. **Régi tekeasztalok** becserélése
mértányos áron. Teljes kávéházi berende-
zések, tekeasztalok átvonása és javítása.
Raktáron tart **dákókat** és mindenféle ká-
véházi felszerelések.

Rajzok és költségvetések ingyen.

BIHARI J

kocsigyártó Szabadkán.

Tisztelettel van szerencsém a t.
címét értesíteni, hogy

SZABADKÁN

VIII., kör., 54 szám.

alatt, közvetlen a vasút állomás
mellett, a mai kor igényeinek tel-
jesen megfelelő

kocsigyártó és lópatkoló műhelyt

nyitottam. Vagyok bátor a t. c. közönség becses figyelmét felhívni, hogy ezelőtt Budapesten mint
Bihari J. és testvére kocsigyártó cég társtulajdonosa 17 éven át önállóan működtem és készítményeink
az 1896. évi országos kiállításon ki lettek tüntetve.

Az 1885. évben a Budapesti
Állatorvosi főiskolában a **patkolási** különösen ajánlom saját gyártmányu **gummi kerekeimet.**

Mindezek előrebocsajítása azon reményre jogosít, hogy e téren ugy a szakértelem, mint
külcsinra, a legmagasabb igényeknek megfelelni képes vagyok.

Régi kocsikat ujakra becserélek.

Képes árjegyzék ingyen.

Átalakításokat jutányosan készítek.

KULCSÁR ÉS TÁRSA

mázoló-, fényező- és diszítési műintézet

✿ BUDAPEST, VIII., REVICZKY-TÉR 4. SZÁM. ✿

Elvállalunk mindenféle **festészeti,**
mázolási és **kárpitozási** (tapeta)
diszító munkálatokat, a legmodernebb ki-
vitelben, **kastélyok, villák** és **la-
kások** számára. — **Kávéházak** és
éttermek diszítése tekintetében szak-

ismeretünk különleges. A főváros leg-
nagyobb kávéházainak diszítési munká-
latait a mi cégünk végzi. — A **Nem-
zeti Szalon** és a **Szent-István-
Társulat** termeit is mi diszítettük.

Mintákkal és költségelőirányzattal ingyen szolgálunk.